

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: قوانین - تصویبنامهها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامهها - بخشنامهها - آگهیهای رسمی و قانونی و سؤالات

سال ششم

شنبه ۲ مردادماه ۱۳۲۹

شماره ۱۵۷۹

شماره مسلسل ۴۸
دوره شانزدهم قانونگذاری

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۴۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه ۲۷ تیرماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب:

- ۱ - بیانات قبل از دستور آقایان: فرامرزی - کشاورز صدر - دکتر طباطبائی
- ۲ - طرح لایحه یک دوازدهم اجازه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت تیر ماه ۱۳۲۹ و ختم مذاکرات آن
- ۳ - طرح سؤال آقایان: کشاورز صدر، حائریزاده، آزاد، آشتیانی زاده ازوزارت امور خارجه و احوال جواب آن بجلسه خصوصی
- ۴ - بیانات آقای نخست وزیر در جواب اظهارات چند نفر آقایان نمایندگان
- ۵ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه.

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دکتر معظمی (نایب رئیس)

تشکیل گردید

همدیگر منقطع است که هیچوقت کاری باآخر نمیرسد یک دولتی میآید لوابی میآورد بمجلس میدهد یک کارهایی را شروع می کند آن دولت میرود، دولت دیگری میآید آن دولت لوابی دیگری می آورد مجلس مشغول کارهای دیگری میشود و کوچکترین عطف توجهی بکارهای گذشته نمیکند مثل اینکه آن دولت و آن کارها اساساً مال این مملکت نبوده و احتیاجی هم به آنها نبوده اگر احتیاج به آنها نبوده است چرا شروع شده و چرا مجلس به آن مشغول شده است و اگر احتیاجی بوده چرا مجلس دنبال نمی

نایب رئیس - روز گذشته مصادف با تعطیل عید فطر بود باین جهت صورت جلسه حاضر نداریم.
اردلان - بنده یک سؤالی ازوزارت کشاورزی کرده ام تقدیم مقام ریاست میکنم.
۱- بیانات قبل از دستور آقایان: فرامرزی کشاورز صدر - دکتر طباطبائی نایب رئیس - آقای فرامرزی فرامرزی - متأسفانه کارهای ما بقدری از

کند و دولت تعقیب نمی کند که بجای می برسد مثل این لوابی که دولت سابق آورده از قبیل قانون انتخابات و قوانین دیگر آنچه بنده امروز میخواستم صحبت کنم راجع باین آئین نامه ای بود که دولت جدید داده من از روزی که شنیدم این دولت تصمیم دارد یک چنین نقشه ای را عملی کند که اول گفتند خود مختاری شهرستان ها است هیچ صحبتی نکردم و بیشتر مطالعه کردم و مخصوصاً جغرافی که خود تپه سار رزم آرا نوشته اند و بهترین جغرافی است که برای این مملکت نوشته شده این جغرافی را مطالعه کردم که به بینم این مملکت تاچه اندازه قوه هم این غذا را دارد و بعد هم خواستم لایحه را با دقت مطالعه کنم و مطالعه هم کردم اما هنوز نمیتوانم ادعا بکنم که با دقت مطالعه کرده ام برای اینکه مطالب زیادی از آن برای من مبهم است قصد هم نداشتم حرف بزنم بلکه میخواستم بگذارم کسانی در این لایحه حرف بزنند چه موافق و چه مخالف که هم فهم شان از من زیادتر است و هم مطالعه شان. مطالعه را فقط برای این میکردم که خودم بدانم چه جور رای میدهم اما متأسفانه بعد دیدم که مسائلی که در مجلس مطرح می شود کمتر روی حقیقت مسئله است و کمتر روی حقیقت موضوع میروند بلکه میروند روی تعصب اقلیت و اکثریت اقلیت با هر چیز مخالفت میکند باید هم مخالفت کند برای اینکه وظیفه اقلیت مخالفت است اگر مخالفت نکنند دیگر اقلیت نیست و وجود اقلیت هم در هر مجلس معتبر است کما اینکه گویا در مجلس انگلستان بوده یکی از وکلای دائماً خرده گیری میکرد و انتقاد می کرد و چون حزبش هم اکثریت نمیرد همیشه در اقلیت قرار میگرفت یک دوره این شخص وکیل نشد رئیس الوزراء در مجلس اظهار تأسف کرد و گفت ما از انتقاد ما و خرده گیری های این شخص خیلی استفاده میکردیم، اکثریت هم البته وظیفه اش این است که رای بنده دفاع هم بکند اما شرطش این

مبن مذاکرات مشروح چهل و هشتمین جلسه از دوره شانزدهم قانون گذاری

«اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس»

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهان...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه فرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 هم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جالب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمعیت شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروری ترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسما ب واسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره بتصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی...

دوست خودم آقای اعلی امری که در آن جلسه...
 عراض بنده یک فرمایشاتی فرمودند خودداری نکنند...
 بنده عراض را بکنم اگر بد بود من بحدیقه از...
 آخر نطق خودم اختصاص میدهم به آقایان که...
 آقایان بیایند پشت تریبون فرمایند - عراضی که...
 میخوام عرض کنم عبارت از این است که چون...
 رئیس دولت و هم آقایان در سفرانی هایشان...
 تذکر میدهند که اوضاع دهقانان و کارگران و طبقات...
 دیگر رقت بار و تأسف آور است یعنی هزینه...
 زنده گانشان بقدری گران است و بقدری سخت است...
 برای آنها که دیگر قابل تحمل نیست ذکر درد هم...
 کردمان نمیکند کارها را بنده یک مطلبی بنظم آمد...
 که بدون تصویب قانون و بدون آوردن لایحه...
 ب مجلس با وسائلی در اختیار دولت است میتوانم فعلاً...
 ۶ برابر هزینه زندگی این طبقه را پائین بیاورد و...
 این وسائلی در اختیار شخص خودش است - یک راهی...
 لازم است و یک تصمصم آقایان موما اطلاع دارن یعنی...
 قریب باتفاق در بین دهات و خارج از تهران...
 رفته اند چه در حوزة انتخابیه خودش و چه در نقاط دیگر...
 و دیده اند که هزینه زندگی رفته و بزرگ و کارگر...
 نوری شهر و کاسب سر گذر و مستخدمین جزء عبارت...
 است از نان دختایان و قندوچای یعنی اگر کسی مدعی...
 بشود در این جا که غیر از این چیزها رها یا و طبقه...
 پائین چیزی میخواهند با الان دارند بنده حاضریم که...
 ثابت کنیم اینطور نیست (دکتر مجتهدی - قماش)
 بلی قماش هم هست راجع بقماش هم پیشنهاد کردم...
 بنابر این ما اگر بتوانیم قیمت این اجناس را پائین...
 بیاوریم میتوانیم هزینه زندگی این مردم را فعلاً...
 پائین بیاوریم و بنده بسیار خوشوقتیم که جناب آقای...
 نخست وزیر هم تشریف آوردند که این پیشنهادات...
 بنده را بشنوند و اطمینان قوی میدهم که مورد توجه...
 واقع میشود خوشبختانه این کالا های مورد ضرورت...
 مردم یعنی آن طبقه زحمتکش و پائین در اختیار دولت...
 است و مال دولت است دولت تهیه میکند مثل سبزی...
 و خربوزه نیست که نتوانند فروشنده مرازم بکنند که...
 جنس خود را ارزان بفروشند چون این افتاد را من...
 دارم که با زور و فشار و نپندارم میگیرم گران فروش...
 و شلاق هم نمیشود صاحبان تره بار را مزمل کرد بزازان...
 فروشی باید اصولی پیدا بشود یعنی در آن مواد...
 اساسی زندگی تنزلی پیدا بشود و خود بخود وقتی...
 سبگار ارزان شود خربوزه هم ارزان میشود طریقه...
 عاجلی که بنده در نظر گرفته ام و پیشنهاد میکنم...
 بدولت این است که در این کالاهایی که عرض خواهم...
 کرد دولت عاجلاً تصمصم بگیرد یعنی حداکثر با سود...
 صدی ده بفروشد ب مردم این مردم کجا هستند؟
 مردمی که بنده این جا عرض میکنم آنها ای هستند که...
 دائم زحمت میکنند و قناعتند و شکر و چای میخورند...
 با این ماده حیاتی یعنی با نان و چای خودشان را حفظ...
 میکنند البته خودشان بزی دارند - گاوی دارند با شیر...
 آن قاشقان را تهیه میکنند این است باین وضع میشود هزینه...
 زندگی را ۶ برابر پائین آورد - کالاهای مورد نیاز

هموم پیشی که تمام منظوره در صد سود رویش...
 بگذارند و بفروشد ب مردم (شوشتی - بازمشکرتین...
 میروند بفرند) متلاً قند و شکر و قند و شکر دولت تهیه میکند...
 و ب مردم بفروشد - چیترا دولت تهیه میکند ب مردم...
 میفرودد قیمتی که دولت قند و شکر تهیه میکند برایش...
 هر کیلو ۴ ریال تمام میشود و هر کیلو ۲۰ ریال...
 اسماً فروخته می شود ولی بیست و پنج ریال...
 فعلاً بدست طبقه پائین و مردم بد بخت میرسد...
 این با حسن ظن است که بنده میگویم یعنی چی؟
 یعنی ۶ برابر آن قیمتی که برای دولت تمام میشود...
 این جنس بفروش میرسد بزرگ رعبت و کاسب ده...
 و کارگر شهر و سایر مردم ۶ برابر بالا تر از قیمتی...
 که برای دولت تمام میشود تهیه میکنند نتیجه اگر...
 ما بیاییم این قند و شکر را ۴ بیال قرار بدیم و ده...
 در صدش را هم رویش بکشیم و باین مردم بفروشیم...
 عملاً ۶ برابر هزینه زندگی آنها را دفعه پائین آورده ایم...
 راجع بکسر درآمد دولت هم عرض میکنم تنها کو...
 و سبگار اشو و توتون چیت این ها مورد نیاز یک...
 کارگر و یک رعبت بد بخت است وقتی که میروند ب صحرا...
 درو میکنند با شیار میکنند و خسته و فرسوده میآید یک...
 چیت چاق میکنند میکشد با یک سبگار اشو یک...
 کارگری میکشد این کارگر اشو را بنده تحقیق...
 کرده ام ده هند سبگار اشو در یک بسته ده تائی...
 ۷ شاهی یا ده شاهی برای دولت تمام میشود و...
 میفرودد ۳ ریال یعنی دولت ظاهراً دوریال میدهد...
 و ب مردم ۳ ریال میفرودند چند برابر بالا تر ۶ برابر...
 اگر این سبگار اشو و توتون چیت را که الان ۶...
 برابر قیمتی که برای دولت تمام شده است میفرودد...
 اگر ده در صد فقط روی آن بکشد و بفروشد تمام...
 آن مردم لغت و غور و بدبختی که خود آقای نخست...
 وزیر هم در سخنرانیهایشان باین اشاره کرده اند ۶...
 برابر هزینه زندگی این مردم در نتیجه عمل دولت...
 میآید پائین - یک مطلب دیگری که آقای دکتر...
 مجتهدی فرمودند و از نظرم معوشد آن موضوع...
 قماش دولتی است که آن را هم میتوانند که حقوق...
 گمرکی زیادی برای چیت متقال و امثال این چیزها...
 پارچه های نفی بنده نمیگویم برای فاستونی انگلیسی...
 و بلکه معتقدم که از فاستونی انگلیسی ۹۰ درصد...
 حقوق گمرکی باید گرفت آن را عرض میکنم راجع...
 باین قبیل اجناس مورد احتیاج اگر حقوق گمرکی...
 را تنزل بدهند ولو اینکه اگر صاحب کالای عمومی...
 مرد بسیار بی انصافی هم باشد به نسبت زیادی پائین...
 میآید یعنی لباس رعبت لباس زن رعبت وزن کارگر قیمت...
 آن پائین میآید و میتواند با یک ششم قیمتی که...
 الان با میدهند آن لباس را تهیه کند - مطلب...
 دیگری که بگذرد باین آوردن هزینه زندگی این طبقه...
 و طبقات دیگر - مؤثر است موضوع وسایل نقلیه است...
 نقلیه در دنیای امروز در هر مملکتی تأثیر دارد یعنی...
 آن رعبت بدبخت روی معتقدات خودش سالی یک...
 مرتبه باید مشرف بشود به استان مقدس رضوی و...
 زیارت کند این هم برای تفریحش است و هم روی...
 عطیه و امید که این کار را میکنند این مردم که...
 الان میخواهد حرکت کند فرض کنید ۲۰۰ تومان

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهان...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه فرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 هم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جالب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمعیت شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروری ترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسما ب واسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره بتصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی...

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهان...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه فرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 هم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جالب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمعیت شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروری ترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسما ب واسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره بتصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی...

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهان...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه فرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 هم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جالب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمعیت شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروری ترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسما ب واسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره بتصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی...

بند و زاریا و بزرگان و هر گز نهان...
 بنده اگر در این باب مفصل صحبت میکردم...
 بجا بود ولی چون فرمودند وقت تمام شد...
 دیگر مرضی نیستیم و استدعا دارم آقایان...
 عراض بنده را تأیید فرمایند و انتظار دارم...
 دولت وقت در این زمین چندین برابر بنده...
 توجه میکنم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر طباطبائی
 در خصوص موضوعی که امروز خواستم بطور...
 اختصار عرض مجلس شورای ملی برسانم یکی...
 بعوضه انتخابیهام نائین و دیگری راجع بلوله کفی...
 برق تهران است نائین و بخشهای تابعه آن انارک...
 خورد و بیایانک و جنود در کناره کویر قرار گرفته...
 وضع اقتصادی و عمومی ساکنین آن بقدری وخیم...
 اسف آور است که جادارد دولت و سازمان برنامه...
 توجه سریع و فوری باین موضوع معطوف دارند...
 آقایان هم اجازه فرمایند که چند کلمه در اطراف آنجا...
 عراضی که دارم بکنم (نمائندگان - فرمائید)
 هم رسیدگی با احتیاجات نائین سالهاست ادامه...
 دارد حتی در زمان اهل حضرت فقیدم که کلیه نقاط...
 کشور حتی دهات و قصبات روی عمران و آبادی نسبی...
 بخود دیدند نائین بررور و تدریج تبدیل بورانهای...
 گردید - غالباً ششدهام دواین مجلس اوضاع رقت...
 آور مردم کرمان و با بلوچستان تشریح شده است...
 ولیکن با کمال اطمینان میتوانم بگویم که وضع نائین...
 متأسفانه بهتر نیست منتی مردم نائین اصولاً خیلی...
 قانع و بزرگ منش میباشد و از این جهت کمتر تقاضای...
 کمک و یا جالب ترسم مینمایند و اگر حالام کارد...
 باستان نرسیده بود شاید وقت مجلس را با بیانات...
 خود نمی گرفتیم - درماه گذشته سیل مهیبی یک...
 قسمت از حومه شهر را ویران و بیش از یکصد خانه...
 را بکلی منهدم ساخت اینجانب از جمعیت شیرو خورشید...
 سرخ که با ارسال مبلغ یکصد هزار ریال اعانه نقدی...
 باهالی بی خانمان و معسبزه کمک موقتی نمودند...
 طرف عموم اهالی نائین تشکر مینمایم ولیکن با کمال تأسف...
 بایستی اذعان کنیم که دولت با وجود تذکرات مکرر...
 کوچکترین اقدامی ننموده و امیدوارم دولت فطلی...
 در جبران غفلت های گذشته بکوشد - مؤثرترین و...
 ضروری ترین کمک ارسال خواربار و مخصوصاً غله...
 خواهد بود - نائین و توابع در سالهای عادی بیش...
 از مصرف یکی دو ماغله مورد احتیاج خود را نمیتواند تأمین...
 کند متأسفانه اسما ب واسطه خشکسالی فوق العاده حتی...
 در گوهستان اطراف نائین هم مطلقاً محصولی به دست...
 نیامده و عموم اهالی در حال اضطراب و نگرانی فوق العاده...
 چشم امیدشان بر پدر کر دوخته اند - کمک سریع دولت...
 مردم بد بخت از قطع حتمی نجات خواهد داد و اما راجع آنچه...
 ذکر موقتی که لایحه سازمان برنامه هفت ساله مطرح...
 بود اینجانب عضویت کمیسیون برنامه مجلس شورای...
 ملی را داشتم و مخصوصاً در آنجا باتفاق عده ای از...
 آقایان نمایندگان شهرستانها من جمله آقای اردلان...
 تبصره ای اضافه نمودیم که شهرستانهای مختلف کشور...
 با بسوی و عادلانه از کمکهای برنامه استفاده کنند...
 اگر چه این تبصره بتصویب کمیسیون و مجلس شورای ملی...

تأسیس منظور بود و امکان جنگ هیچک از
واده نقد خسارت جنگ زیاد بود ولی از جنبه
تصادفی آن بدبختی و فلاکت که در دوره جنگ دوم
سپس ملت ایران شد نبود مثلا در موقع جنگ اول
که طلا از طرف متخاصمین در ایران بیخود ۲۰۰ ریال
بروخته میشد و فاضل اشیاء نشونی روس و انگلیس
در ایران خریداری نشد بلکه روسها تمام امتیازات
مالیات و موجودی خود را که در ایران داشتند مجازاً
برای جبران نقض بیطرفی که کرده بودند طبق
قرارداد ۱۹۲۱ ملت ایران واگذار کردند ولی در
جنگ دوم که ایران را من غیر حق فوای خارجی برای
ارتباط بین خودشان اشغال کرده در تمام شئون مملکتی
 دخالت نمودند وضعیت اقتصادی مملکتی بود که گندم
و شکر برای حفظ حیات این مملکت نایاب شده بود
لیزه طلا بجهت مقابل جنگ سابق در ایران ترقی کرد
و مال التجاره خارجها مخصوصاً روسها بدون انجام
تشریفات گمرکی و غیره وارد و قیمت پارچه و فرودخته
شد و در عوض کلیه عوامل زراعتی از دست کار
و الاغ و گوسفند و شتر در اغلب نقاط ایران از مرز
خارج شد و ایران گرفتار ورشکست عجیبی شد حتی
آن مقدار مختصری که خود قیمت برای اشیاء خریداری
خود معلوم کرده بودند و مقرر بود که
پول طلا تحویل دهند هنوز تحویل ملت ایران نشده
من فراموش نمیکم هکس جناب وزیر راه وقت را
آقای آراسته که چند میلیون دلار موجودی ایران
را در مقابل اشیاء فاضل جنگ و فاسد و خراب تسلیم
امریکاییها نمود حتی عکس خود و عکس چکی که
حواله پرداخت را داده بود در جراید نمسک شد
باین هم قناعت نشد بعنوان قرض مقداری اسلحه و
اشیاء زائد جنگ دوم را امریکاییها بنا فروختند در
صورتیکه ایران احتیاج بقانون و عدالت و وسائل
زراعت بیش از گلوله توپ و تفنگ دارد این تفاوت
بین جنگ اول و دوم برای ایران که مشهور همما
بود معلول خارج شدن ایران در جنگ دوم از بیطرفی
است چون ایران در اواخر جنگ رسماً از بیطرفی
خارج شدو بفتح یکی از طرفین اعلان جنگ داداز
تجربیات گذشته باید پند گرفت و بیجهت ملت ایران
را از حال بیطرفی خارج نکرد و این عمل جناب نخست
وزیر را من برسمیت نیشناسم و فقط عقیده شخصی
خود ایشان میدانم و ابداً ملت ایران حاضر برای
شرکت در جنگ جهانی نخواهد بود و باید از عملیاتی
که ملت ایران را از بیطرفی خارج سازد احتراز کند
بیش از این در مجلس علنی گفتن مطابق مصلحت
مملکت نیست (آشتیانی زاده - صبیح است) و در ضمن
من اظهار امتنان میکنم که برای جواب در موقع حاضر
شده و امیدوارم آن مطالبی که در دوره پیش راجع
به زندانیان راجع بحکومت نظامی راجع بکار گرهایی
نفت آبادان بدولت تذکر داده شده بود برای جواب
آنها هم حاضر شوند

نایب رئیس - آقای آزاد
آزاد - عرض کنم تمام دوستی هائی که دول با
بکدیگر میکنند روی معامله متقابل است فقط کشورهائی که
مستقلند یا مستمره هستند معاملاتشان علیحد است و

نایب رئیس - آقای آزاد (صحیح است) عرض میکنم
مجلس چنین چیزی را نگفته است یک دفترچه یادداشتی
است که از نوادر اسنادی میباشد که امروز موجود
است این دفترچه یادداشت متعلق بمرحوم مدرس
است و نزد یکی از رجال بسیار خوب و خانه نشین
امروز است و از این یادداشت نکات بسیار دقیقی
میتوان پیدا کرد یعنی طرز روابط ما با خارجی
ها تعیین میکند از رویه رجال قدیم و از روابط
آنها با خارجی ها میتوان فهمید که چقدر از نظر
روابط خارجی و نوع سیاستمداری ما تنزل کرده ایم
و مرحوم مدرس میگوید روزی یکی از رفقا پیش
من آمد که من اینجا اسم ادرا نی برم بن اظهار
سکرت که آقای هارارد مستشار وقت سفارت
انگلیس میخواهد تورا ملاقات کند مدرس میگوید
تو باو چه گفتی گفت پس از اینکه هارارد
بوسیله اشخاص مختلفی که بعضی از آنها مقامات عالی
دارند و بعضی ها هم در ایران نیستند و اغلب در قید
حیات هستند چندین مرتبه بیامداد اصرار کرد که من
میخواهم تورا ملاقات کنم و کار فوری دارم و کاری
دارم که برته تو و ملت است من باو گفتم که آقا اگر
کارتو کاری است که میخواهی بر علیه ملت اقدام کنی
وظیفه دینی و ملی من اجازه نمیدهد که این کار را بکنم
و اگر کار دیگری داری که من سی سال نسیخواهم تورا
به بینم این نوع فکری که تفر سیاستمدار قبل از دوره
بیست ساله است و امروز آقای دهر میآید و مشت
میگوید روی هر میزی و میگوید که این دولت را ما
آورده ایم و میخواهیم ارتش قوی تشکیل بدهیم بر علیه
شوروی تجهیز کنیم آن وضعیت آن روز است این
وضعیت امروز است (مصدق علی مسودی - این حرفها
چیزت میزند آقا هر خارجی غلط میکند که دخالت
در کار ما بکند) در دوره بیست ساله یک حکومت
مخصوصی در این مملکت بود مکتب دیکتاتوری بود
و حکومت فردی

نایب رئیس - در اطراف سؤال صحبت
بفرمائید
آشتیانی زاده - بله اینها هم در اطراف
سؤال است در دوره بیست ساله یک مکتب مخصوصی
در این مملکت ایجاد شد که آن مکتب مکتب دیکتاتوری
بود و حکومت فردی اجازه نمیدهد که رجال مستقل
هائی بکنند و بعد هم همان یاداشرا بنا بدهند این
خلاف انصاف و مروت است و اگر ایشان روی یک
نقشه ای و روی یک پروژه ای میخواهند این کار را
بکنند قبل از اینکه تلگرافی بکنند باید در کمیسیون
در جلسه خصوصی بیاید مطرح بکنند و بعد در
مجلس عمومی بیاید بگویند که این نظر هست این
ضرر ملت ایران است یا منفعت آن شما موافقت دارید
یا خیر اگر مجلس موافقت کرد بسیار خوب و اگر
مجلس شورایی موافقت نکرد ایشان چنین حقی را
نداشته اند که این کار را بکنند

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده
بفرمائید ماده ۸۶ قرائت میشود
(ماده ۸۶) نظامنامه بشرح زیر قرائت شد
ماده ۸۶ - ناطق نباید از موضوع مباحثه خارج

صحت میکند کافی است (صحیح است) عرض میکنم
های دنیا این مرسوم است (مکی - ولی آشتیانی
مجلس چنین چیزی را نگفته است یک دفترچه یادداشتی
است که از نوادر اسنادی میباشد که امروز موجود
است این دفترچه یادداشت متعلق بمرحوم مدرس
است و نزد یکی از رجال بسیار خوب و خانه نشین
امروز است و از این یادداشت نکات بسیار دقیقی
میتوان پیدا کرد یعنی طرز روابط ما با خارجی
ها تعیین میکند از رویه رجال قدیم و از روابط
آنها با خارجی ها میتوان فهمید که چقدر از نظر
روابط خارجی و نوع سیاستمداری ما تنزل کرده ایم
و مرحوم مدرس میگوید روزی یکی از رفقا پیش
من آمد که من اینجا اسم ادرا نی برم بن اظهار
سکرت که آقای هارارد مستشار وقت سفارت
انگلیس میخواهد تورا ملاقات کند مدرس میگوید
تو باو چه گفتی گفت پس از اینکه هارارد
بوسیله اشخاص مختلفی که بعضی از آنها مقامات عالی
دارند و بعضی ها هم در ایران نیستند و اغلب در قید
حیات هستند چندین مرتبه بیامداد اصرار کرد که من
میخواهم تورا ملاقات کنم و کار فوری دارم و کاری
دارم که برته تو و ملت است من باو گفتم که آقا اگر
کارتو کاری است که میخواهی بر علیه ملت اقدام کنی
وظیفه دینی و ملی من اجازه نمیدهد که این کار را بکنم
و اگر کار دیگری داری که من سی سال نسیخواهم تورا
به بینم این نوع فکری که تفر سیاستمدار قبل از دوره
بیست ساله است و امروز آقای دهر میآید و مشت
میگوید روی هر میزی و میگوید که این دولت را ما
آورده ایم و میخواهیم ارتش قوی تشکیل بدهیم بر علیه
شوروی تجهیز کنیم آن وضعیت آن روز است این
وضعیت امروز است (مصدق علی مسودی - این حرفها
چیزت میزند آقا هر خارجی غلط میکند که دخالت
در کار ما بکند) در دوره بیست ساله یک حکومت
مخصوصی در این مملکت بود مکتب دیکتاتوری بود
و حکومت فردی

نایب رئیس - اگر اجازه بفرمائید دولت راجع
مربوط نیست

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده
بفرمائید

بشود در صورتی که از موضوع خارج شود رئیس اورا
متذکر میشود و اگر بخواهد توضیحاتی بدهد که از
موضوع خارج نشده است یا آنکه خروج او از موضوع
دلالتی داشته است اجازه داده نخواهد شد
نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده بفرمائید
ولی توجه داشته باشید از موضوع خارج نشوید و در
اطراف سؤال صحبت بفرمائید
آشتیانی زاده - بنده از موضوع خارج
نشدم بهمن دلیل وقتی که جنگ خاتمه پیدا کرد و در
مملکت دود رژیم دود کترین دردناک شدند یکی
حکومت ورزیم بوده ای و اشتراکی و دیگری رژیم
سرمایه داری البته هیئت حاکمه ایران بالتبع بایستی
متوجه رژیم سرمایه داری شود جای بحث در این نیست
ولی ایرانهای وطن پرست مایل بودند که اگر این
رجال مایل بتمایل و تاندا نس بطرف آنها هستند
دیگر اینقدر از پای کاتولیک تر نشوند اینقدر دایه
مهربانتر از مادر نشوند چنانچه دیدیم وقتی جنگ تمام
شد نصیب ما هیچ چیز نشد در این جنگ هر ملتی هر
مملکتی هزار جور ناز کردند حکومت های سایر
دول هزار نوع بازیهها کردند تا اینکه آنچه
مقدور بود از بلوک مغرب زمین استفاده کردند
من خوب یاد میآید که تیمسار سپید یزدانی بناه وقتی
که این لایحه تسلیم جاب رادر دوره یازدهم آوردند
در مجلس فرمودند نارنجک دانه ۱۵ شاهی از پرتقال
هم ارزانتر جنس باین ارزانی شما میدهند و شما
میگویند نسیخواهیم (نورالدین امامی - آقای مکی
میخواهد) (مکی - مال بدیخیزش صاحبش مال خود
امریکاییها) در نتیجه عجله و وحشتی که هیئت حاکمه
ایران داشت حتی آن استفاده هائی که سایر هیئت های
حاکمه در جاهای دیگر نظیر ایران کردند که با مال
آن استفاده هم باز بفتح آن مالک تمام نشد آقا آن
استفاده ها را هم نکردیم فقط یک مشت توپ و تانک
مستعمل یا نو تحویل ما دادند (صفائی - آنرا هم
ندادند) ملت های گرسنه ولات و بدبخت دارای لشکرهای
موتوریزه شدند تا اینکه ما دیدیم که همان بزرگوارانی
که سازمان ملل متحد را اداره کردند خطب هائی
کردند در دنیا و در اداره حکومت دنیا که باید یک
بلو کهای را تجهیز بکنند در همین تجهیزات و در
نوهی که باید سیاست دنیا را اداره کنند مملکتی را
بحساب خودشان بر علیه بلوک شرقی تجهیز کنند در
همان تجهیزات هم باندازه ای خطب های سیاسی و
اشتباهات غیر قابل بخششی کردند خودشان همه اقرار
دارند من جمله حکومت چین و چانکایچک که خود
امریکاییها در سنا گفتند در اغلب جرائدشان گفتند و
این موضوع تکرار شد که حکومت کدین تانک و
چانکایچک و دستگاه مالی او تمام کمک هائی را که باو
کرده بودند بملت فساد دستگاه عجیب زد و در رفت
و نتیجه این شد که اقرار کردند باین که چانکایچک
و دستگاه او دستگاه فاسدی بود و لیاقت دفاع را
در چین نداشت همان دستگاه با امروز چانکایچک
را تقویت میکند (دکتر مجتهدی - این موضوع ما
مربوط نیست)

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده
بفرمائید

سؤال شما نسبت بفضیه کرده اظهار نظر خواهد کرد
مکی - منظور این است که از بی طرفی
خارج شده اند چرا جلوگیری میکنند؟
نایب رئیس - آقای مکی مجلس باید اداره
شود یا خیر؟
آشتیانی زاده - من از موضوع خارج
نشدم ام
نایب رئیس - جنابالی سؤال فرمودید در
اطراف سؤال صحبت بفرمائید
آشتیانی زاده - بنده باید ثابت کنم که نباید
از بی طرفی خارج بشویم و باین که مالک متعده
امریکا از چین و وقایعی که در چین رخ داده است
یک درس بسیار تلخی گرفت با متنبه نشد سیاستمداران
همان مملکت در کره هم همان اشتباه را کردند (بعضی
از نمایندگان - بساچه) شما میخواهید داخل
جنگ بشوید نان نندارید بخورید (بعضی
دیگر از نمایندگان - کی می خواهد وارد جنگ بشود)
من میگویم ملت ایران بی طرف است ما چکار داریم
که کره شمالی با کره جنوبی جنگ دارند با چه
میگوئیم
مسعودی - ایران عضو سازمان ملل متعد است
اظهار ممدردی میکند
نایب رئیس - بنده این جا کراراً تذکر
دادم که هیچوقت فکر یک نماینده نظر مجلس نیست
(صحیح است)
آشتیانی زاده - آنهم بخصوص بنده که
نه جزو اقلیت و نه اکثریت هستم فرداً واحده متماثل
با اکثریت شاید بعضی از مواقع
غلامرضا قافلادوند - ماشاءا جزوا اکثریت
می دانیم
آشتیانی زاده - اشتباه فرمودید مقصود
این است که با وضعیت خاص جغرافیائی که ما داریم
و باین سنت کهنه قدیمی که بعد از جنگ ترکین جای
بالاخص سیاستمداران ادوار گذشته تبدیل کردند که
آن عبارت از سیاست موازنه و بی طرفی است خاصه
اینکه مشاهده می کنیم که تا تریاق از عراق آرند
مار گریزه جان میدهند وقتی که امریکائی ها نتوانند
بکره که زیر دماغ آنها است و نزدیک هلونولولو
ژاپون است و بقاره امریکا نزدیکتر است کمک کنند
با چه طور کمک میتوانند بکنند؟ ما چرا باید این
چنین خطب هائی بکنیم چرا ما بایستی خودمان را داخل
یک مهلکه ای بکنیم که ابداً با ارتباط ندارد من
امیدوارم و انتظار دارم که چنین چیز هائی حقیقت
نداشته باشد ولی بنده اعلام خطر می کنم که اگر
یک روزی در نتیجه پرووگاسیون ها ما بخواهیم یعنی
در نتیجه این نوع پرووگاسیون ها یک روزی یک
بدبختی یک خطری گریبانگیر این مملکت شود
بنده مسئول آن بدبختی و آن وقایع راهبخت حاکمه
وقت میدانم یکی هم راجع بیاز داشت شده گان
سیاسی من میخواستم عرض کنم که توجهی نکردند
بنده هم خودم عرض میکنم که اگر اقداماتی نسبت
به آنها نشود و توجهی نکنند ما مجبوریم اقدامات
شدید تری بکنم

مالی ارتش میباشند و بایستی مستحضر باشید که تا یک روزه و تا یک ماهه با اجازه و تصویب نظر مالی نشود صورت عمل بخود نیکبخت ولی از آنجائیکه هر قدر حقایق روشن شود بیشتر به حقایق پی برده میشود من مخصوصاً از جناب آقای دکتر مصدق تقاضا دارم و تمام محاسبات وزارت جنگ در اختیارشان است که رسیدگی بکنند و پس از رسیدگی وقت در مطالب و محاسبات پشت تریبون صحبت بفرمایند نه اینکه فقط روی گفته اشخاص معترض یا تبلیغات اشخاص که روی نظریات خصوصی مطالبی را برض ایشان میرسانند و ایشان هم بدون توجه این مطالب را قبول میفرمایند این بودجه ارتش است این رجوهی که بارتش داده میشود صرف ۱۵۰ هزار نفر افسر و درجه دار و افراد ارتش میشود که در سراسر این مملکت تمام پراکنده هستند وزیر جنگ و رئیس ستاد چه بنده باشم چه هر کس مسئولیت مالی ندارد و بهرچوچه تارویزیکه بنده بودم و حالاً کنیستم اصلاً وارد بحث امور مالی در ارتش نمیتواند بشود و نه میشود و نخواهد شد با این مطالب تقاضا دارم که جناب آقای دکتر مصدق بتوانند بیشتر نسبت باین موضوع رسیدگی بفرمایند و یک مطالبی که مورد احتیاج و ضرورت و حقایقی که پس از رسیدگی به نظرشان خواهد رسید برض آقایان نمایندگان معترم مجلس برسانند تا معلوم شود وزارت جنگ چه کرده و سازمان ارتش چگونه و بطور انجام وظیفه خودش را کرده است قسمت سوم صحبت فرمودند راجع به یسکی از دوستانشان که بنده او را از راه و صراط مستقیم منحرف کرده ام و برای استناداری خواسته ام بنده تصور میکنم که مقصودشان آقای امیر علائی باشد مدتهاست بنده بایشان ارادت دارم برای اینکه راجع بمسائل مربوط بشهرستانها کمیسیون تشکیل شود از تعدادی اشخاص که مورد احتیاج و اعتماد بود دعوت شد و برای اینکه شخصاً مطمئن باشم که این دعوت بدون نظر و موافقت این اشخاص انجام نمیشود یک این اشخاص را من دعوت کردم با خودشان صحبت کردم به آنها پیشنهاد کردم که نظر دولت تشکیل یک کمیسیون است که در آن کمیسیون صحبت هائی بشود نه موضوع فرمانداری نه استناداری نه حقوق و مساعده هیچ چیز در آن مذاکرات نداشت یکبار آقایان خودشان پذیرفتند و یادداشت دادند و قبول کردند که شرکت کنند در صورتی که اصلاحات باین کار نبود ولی بنده برای اینکه مبادا در آتیه یک مطالبی پیش بیاید یک چنین کاری را کردم پس از چند روز دعوت ثانوی شد آقایان تشریف آوردند مسائل آنروز را طرح کردیم مخصوصاً که آقای امیر علائی بحث بسیار مفصلی فرمودند بسیار مهم متشکر و خوشوقت از نظریات اصلاحی که ایشان دادند دیگر بنده اطلاعی از ایشان نداشتم تا اینکه یک روز بنده صبح که میخواستم از منزل خسارچ بشوم دیدم تلفن زنك زد رفتم بای تلفن آقای امیر علائی بودند دیدم ایشان با یک وضع بر آشفته ای بسیار واقفانید برض کنم ایشان فرمودند که خواهش دارم من را از این کار معاف کنید من در تحت فشار و خطر جانی و

مالی ارتش میباشند و بایستی مستحضر باشید که تا یک روزه و تا یک ماهه با اجازه و تصویب نظر مالی نشود صورت عمل بخود نیکبخت ولی از آنجائیکه هر قدر حقایق روشن شود بیشتر به حقایق پی برده میشود من مخصوصاً از جناب آقای دکتر مصدق تقاضا دارم و تمام محاسبات وزارت جنگ در اختیارشان است که رسیدگی بکنند و پس از رسیدگی وقت در مطالب و محاسبات پشت تریبون صحبت بفرمایند نه اینکه فقط روی گفته اشخاص معترض یا تبلیغات اشخاص که روی نظریات خصوصی مطالبی را برض ایشان میرسانند و ایشان هم بدون توجه این مطالب را قبول میفرمایند این بودجه ارتش است این رجوهی که بارتش داده میشود صرف ۱۵۰ هزار نفر افسر و درجه دار و افراد ارتش میشود که در سراسر این مملکت تمام پراکنده هستند وزیر جنگ و رئیس ستاد چه بنده باشم چه هر کس مسئولیت مالی ندارد و بهرچوچه تارویزیکه بنده بودم و حالاً کنیستم اصلاً وارد بحث امور مالی در ارتش نمیتواند بشود و نه میشود و نخواهد شد با این مطالب تقاضا دارم که جناب آقای دکتر مصدق بتوانند بیشتر نسبت باین موضوع رسیدگی بفرمایند و یک مطالبی که مورد احتیاج و ضرورت و حقایقی که پس از رسیدگی به نظرشان خواهد رسید برض آقایان نمایندگان معترم مجلس برسانند تا معلوم شود وزارت جنگ چه کرده و سازمان ارتش چگونه و بطور انجام وظیفه خودش را کرده است قسمت سوم صحبت فرمودند راجع به یسکی از دوستانشان که بنده او را از راه و صراط مستقیم منحرف کرده ام و برای استناداری خواسته ام بنده تصور میکنم که مقصودشان آقای امیر علائی باشد مدتهاست بنده بایشان ارادت دارم برای اینکه راجع بمسائل مربوط بشهرستانها کمیسیون تشکیل شود از تعدادی اشخاص که مورد احتیاج و اعتماد بود دعوت شد و برای اینکه شخصاً مطمئن باشم که این دعوت بدون نظر و موافقت این اشخاص انجام نمیشود یک این اشخاص را من دعوت کردم با خودشان صحبت کردم به آنها پیشنهاد کردم که نظر دولت تشکیل یک کمیسیون است که در آن کمیسیون صحبت هائی بشود نه موضوع فرمانداری نه استناداری نه حقوق و مساعده هیچ چیز در آن مذاکرات نداشت یکبار آقایان خودشان پذیرفتند و یادداشت دادند و قبول کردند که شرکت کنند در صورتی که اصلاحات باین کار نبود ولی بنده برای اینکه مبادا در آتیه یک مطالبی پیش بیاید یک چنین کاری را کردم پس از چند روز دعوت ثانوی شد آقایان تشریف آوردند مسائل آنروز را طرح کردیم مخصوصاً که آقای امیر علائی بحث بسیار مفصلی فرمودند بسیار مهم متشکر و خوشوقت از نظریات اصلاحی که ایشان دادند دیگر بنده اطلاعی از ایشان نداشتم تا اینکه یک روز بنده صبح که میخواستم از منزل خسارچ بشوم دیدم تلفن زنك زد رفتم بای تلفن آقای امیر علائی بودند دیدم ایشان با یک وضع بر آشفته ای بسیار واقفانید برض کنم ایشان فرمودند که خواهش دارم من را از این کار معاف کنید من در تحت فشار و خطر جانی و

روحی فرار گرفته ام خواهش میکنم مرا از این کار معاف بدارید من بایشان گفتم آقایان از شایستگی من نکرده گفتم اگر چنانچه مایل هستید از شما خواهش میکنم که در یک امر اجتماعی اگر وقت شما اجازه میدهد و اگر تمایل دارید شرکت بکنید و اگر پیش آمد و جریانات مانع از این است که شما شرکت بکنید بدانید که من همیشه شما را از دوستان خود میدانم و بشما ارادت دارم و برای هر کار اصلاحی شما را دعوت میکنم برای اینکه رئیس دولت وظیفه دار است برای هر کار اصلاحی باشخاص مطلع رجوع کند کما اینکه بنده نسبت باشخاصی که در اقلیت هستند این وظیفه را انجام دادم و هیچوقت تکدر و رنجش آنها یا حمله و گفتارهای سخت آنان موجب نیست که متأثر بشوم یا اینکه رویه خودم را تغییر بدهم بواسطه اینکه این آقایان از اشخاصی هستند که دارای تجربه هستند و از تجربیات سودمند آنان باید در موقع خودش استفاده بشود ولی اگر چنانچه خود آقایان سرباز بزنند و بنده را گاهی دیکتاتور و گاهی تجزیه طلب بخوانند به آن دیگر کاری ندارم و آن نص بنده نخواهد بود بنده جز با حسن نظر و جز با علاقه داشتن بمملکت نظر دیگری ندارم پس این سه قسمت بود که لازم بود بنده برض جناب آقای دکتر مصدق برسانم که برای انحراف کسی کاری نشده و بنده عملی انجام ندادم بلکه بر سبیل یک نخست وزیر و یک شخصی که دوست شخصی است و با دوست خودش عمل میکند عملی انجام دادم و این نکته ای که ایشان بیان کردند بخلاف آن نه موضوع حقوق در بین بوده نه موضوع استناداری او در اینجا سر بیاعلام میکنم که آقایان استحضار داشته باشند چند نفر از آقایان نمایندگان مطالبی در اینجا بیان فرمودند که بنده بطور اختصار یکبار یک مطالب آنها را تاحدی که وقت اقتضا دارد جواب خواهم داد جناب آقای کشاورز صدر در بیان خود صحبتی راجع به قسمت ارزاق و وسائط نقلیه فرمودند که بایستی برض برسانم که اینها مسائلی است که الان مشغول عمل هستیم ولی متأسفم که تمام آقایان تصور می فرمایند که دولتی که گفت میخواهم کار کنم این اعجاز را هم باید بکنم برای اینکه هر کاری مستلزم توجه است شما وقتی راجع به تنزل قیمت ارزاق می فرمایید در این قسمت لازم است توجه بخصوصی بکار برده شود که قیمت را بیاوریم پائین اگر ما بیاوریم قند و شکر را بیاوریم پائین هم چنین سایر ارزاق و تمام احتیاجات را این نمیشود هر کدام از این قسمت ها یک اشخاص مطلق در مملکت دارد که باید هر کدام را آن اشخاص معین بررسی کنند و اگر در هر یک خطی بشود فردا فردا آقایان می فرمایند که چرا اینکار شد و خود آقایان تصدیق میفرمایند که اینکار خوب نیست و بنظر بنده اسباب تأسف خواهد بود پس نظر اصلاحی جناب آقای کشاورز صدر کاملاً مورد توجه است و دولت و همکاران بنده مشغول بررسی هستند و از هفته آینده خود همکاران بنده اقداماتی را که کرده اند برض مجلس شورای ملی و آقایان نمایندگان معترم خواهند رسانید .

جناب آقای دکتر طبیب نسبت باین اشخاصی فرمودند که اقدام خواهد شد و راجع بلوله کشی بیاناتی فرمودند که شاید لازم باشد برض برسانم در موضوع لوله کشی در ۳ سال قبل کتیراتی با شرکت الکساندر کپ بسته شده بود و این کتیرات بکلی واکه مانده بود و اقدامی نشده بود این دولت بلافاصله از روز اول مشغول کار شده و اشخاصی در این امر شروع بکار کردند و شاید تمام کتیرات مطابق اصول و قوانین موضوعه صورت عمل بخود گرفته است و شاید در ظرف ۱۵ روز دیگر با مراجعت مأمورین گئیانی بتوانیم بکار کنیم چون جریانات آن مستلزم که بایستی در ظرف امروز و فردا مراجعت کنند بررسی بیشتری است طبعاً در جلسات آتی می توانیم اطلاعات بیشتری برض برسانیم راجع به کوتاه کردن دست اشخاص ناصالح این موضوع موضوعی است که الان مورد عیال است و اقدام میشود ولی بایستی توجه کرد که در این کشور افزایش نظریات مخصوص و حتی دشمنی ها بسیار مطلوبی درمی آید آقایان باید توجه داشته باشند میبایست با حسن نظر اصلاحی آنان نسبت به چنین اشخاصی عملی بکنیم و مبادا عمل ناروایی

انجام بدهیم بنده و همکاران بنده میل میکنم یک چنین عملی بشود و دست اشخاص صالح بواسطه این حملات کوتاه شود با وقت باید اینکار را کرد و باید وقت بدهیم فرصت بدهیم که این کار بشود راجع به بحرین و فیروزه فرمودند موضوع بحث در شهرستانها بود موضوع دهات و قراه نبود در ایران مطابق تقسیمات کشور یک تقسیمات شهرستانی وجود دارد این نقاط هم طبعاً ضمیمه شهرستانهای مجاور و استان خودشان باید باشد این بود که ممکن نبود کاساسی خاصی نسبت به اینها برده شود این جا نسبت به بیاناتی که جناب آقای حائری زاده فرمودند چون این قسمتی بود که بایستی کفیل وزارت خارجه جواب بدهند چون تقاضا کردند که بیابند این را در جلسه خصوصی برض برسانند بهتر است همانطور عمل شود ولی اگر اصرار بشود که در جلسه علنی باشد مادر اختیار آقایان هستیم (نمایندگان) باشد در جلسه خصوصی (و هر چه آقایان میل دارند عمل میکنم بنده از این تصدیقی که دادم مندرت میخواهم ولی باید رویه بنده و همکارانم را آقایان به پذیرند

نکاتی صحبت شد ما اقتضای این را دانستیم و میتوانیم مطالبی را که ممکن است ایجاد سوء تفاهات بکند برض برسانیم و از اظهار این مطالب اجتناب نوع سوء تفاهات و با اختلال ذهن آقایان معترم نشود و همین مطالب حقایقی است که برض برسانم تا و کلاً معترم با استحضار بمطالب بهتر بتوانند قضاوت بفرمایند

۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد
ختم جلسه
نایب رئیس - آقای دکتر مصدق اجازه نطق خواسته اند ولی چون وقت منقضی شده و چون دولت هم تقاضای جلسه خصوصی کرده لذا جلسه را ختم میکنیم جلسه خصوصی اول ساعت جلسه پنجشنبه و جلسه علنی هم بعد از آن خواهد بود و دستور لایحه راجع به چوب جنگل خواهد بود (مجلس ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر عبدالقادر معظمی